

Genderinclusieve taal en organisatie

Genderinclusieve taal houdt rekening met diversiteit op vlak van gender. Door genderinclusief taalgebruik te hanteren, draag je bij tot een inclusievere samenleving. Taal is één van de belangrijkste middelen om (trans) personen te includeren.

Deel 1: Verbale communicatie

Kort gesprek – bv. contact aan balie

1. Heet de mensen vriendelijk welkom, **zonder** hen als 'meneer' of 'mevrouw' aan te spreken. Bv. "Goedemiddag, hoe kan ik u verder helpen?"
2. Spreek iemand aan met **de gekozen aanhef en voornaam**. Weet je niet hoe je de persoon kan aanspreken? Vraag gewoon vriendelijk "hoe mag ik u aanspreken?"
3. Wees je ervan bewust dat het **uiterlijk mogelijk niet overeenstemt met de geslachtsregistratie en de foto op de ID**. Als je een ID-kaart moet inlezen, kun je ook vragen of je een roepnaam kan/mag noteren.
4. Maak je een **foutje** bij het aanspreken, dat is niet erg. **Verontschuldig je kort** en ga verder met het gesprek. Een serenade aan verontschuldigen is overbodig en vestigt er alleen maar meer de aandacht op.
5. Vraag **niet** naar de vorige naam of **deadname** als de persoon in kwestie deze nooit zelf vernoemt.

Verdiepend/langdurig contact – bv. onthaalgesprek, langdurige begeleiding, opvangcontext, ...

1. Toon zelf het goede voorbeeld. **Vermeld je voornaamwoorden** bij nieuwe ontmoetingen. Bv. "Mijn naam is Sarah, mijn voornaamwoorden zijn 'zij/haar'. Hoe mag ik jou aanspreken?"
2. **Vermijd verouderde termen** als transseksueel en **denigrerende termen** als ombouwen, shemale, echte man/vrouw, verkleden.
3. Gebruik **woorden** die naar **de relatie verwijzen** en niet naar het gender. Bv. heb je een partner i.p.v. een man/vrouw, ouder i.p.v. mama, papa.
4. Stel **geen ongepaste vragen** over de genitaliën of eventuele operaties, louter en alleen uit nieuwsgierigheid.
5. Houd er rekening mee dat sommige termen die naar **lichaamsdelen** verwijzen (bv. borsten) **gevoelig** kunnen liggen. Probeer ze te vermijden of zoek naar alternatieve benamingen (bv. borststreek i.p.v. borsten).
6. **Let op met goed bedoelde, foute uitspraken**, zoals: "Bij jou is de transitie goed gelukt!", "Van jou zou je niet zeggen dat je homo bent"
7. **Onthul nooit** iemands trans identiteit **zonder toestemming** of medeweten. Besef ook dat je iemands trans identiteit ongewild kan onthullen door bijvoorbeeld de oude naam te gebruiken.
8. **Wees een bondgenoot**. Merk je discriminerend taalgebruik of ondervind je dat iemand een trans persoon blijvend en opzettelijk verkeerd aanspreekt? Blijf niet stil toekijken, maar corrigeer of spreek de persoon in kwestie aan.

Voornaamwoorden/verwijswoorden

Vrouwelijk

Zij gaat naar de kapper.

Ik verwelkom **haar**.

Ik vraag **haar** visie op deze situatie.

Mannelijk

Hij gaat naar de kapper.

Ik verwelkom **hem**.

Ik vraag **zijn** visie op deze situatie.

Non-binair

Die gaat naar de kapper.

Ik verwelkom **hen**.

Ik vraag **hun** visie op deze situatie.

Zo vermijd je fouten bij non-binaire voornaamwoorden

Gebruik de lidwoorden 'de' en 'het' in combinatie met iemands voornaam of spreek enkel de voornaam uit. Bv. "De ID van Finn ligt hier nog" of "Finns ID ligt hier nog" i.p.v. : "Hun ID ligt hier nog".

Bij rechtstreekse communicatie zoals in een wachtzaal of aan de telefoon gebruik je geen verwijswoorden. Dan kan je jezelf dus niet verspreken. Bv.: "Heeft u een afspraak gemaakt?"

Deel 2: Schriftelijke communicatie

1. **Vermijd 'Beste meneer, beste mevrouw'** als aanspreking bij e-mailverkeer. Schrijf 'beste' of 'geachte' zonder meer, of voeg er een genderneutrale aanspreking aan toe zoals: 'beste ontvanger' of 'beste deelnemer'.
2. Toon zelf het goede voorbeeld en **zet je voornaamwoorden in je e-mailhandtekening**.
3. Zorg ervoor dat je inschrijvings- en invulformulieren **genderinclusieve antwoordopties bevatten**.
4. **Schrijf 'trans' of 'transgender' als adjectief** (bijvoorbeeld: trans persoon, trans man, trans vrouw). Als het niet om personen gaat mag het in één woord: transgenderthema, transgenderboek, transgenderzorg, ...

Deel 3: Genderinclusieve organisatie

1. Zorg ervoor dat je iemands **persoonsgegevens** snel en efficiënt **kunt aanpassen**.
2. Iemand is altijd veel meer dan enkel transgender. Breng dit ook zo in beeld of communicatie. **Vermijd stereotiepe beelden**, maar belicht de diversiteit aan verhalen.
3. Vervang de man/vrouw symbolen door het **universele 'WC' symbool** om het toilet aan te duiden. Gebruik pictogrammen die **weergeven wat er zich achter de deur bevindt** (urinoirs, luiertafel, wastafel, wc's, wc voor mensen met een beperking, ...).
4. **Hang de regenboog- of transvlag uit** op belangrijke dagen zoals IDAHOT en Transgender Day Of Visibility, en doe mee aan andere solidariteitscampagnes en -acties.

Uitgebreide en specifieke pagina's rond genderinclusieve taal en beleid met nog meer tips en adviezen

www.transgenderinfo.be